

PRV

PATENT- OCH REGISTRERINGSVERKET
Patentavdelningen

Intyg
Certificate

Härmed intygas att bifogade kopior överensstämmer med de handlingar som ursprungligen ingivits till Patent- och registreringsverket i nedannämnda ansökan.

This is to certify that the annexed is a true copy of the documents as originally filed with the Patent- and Registration Office in connection with the following patent application.

(71) Sökande Seco Tools AB, Fagersta SE
Applicant (s)

(21) Patentansökningsnummer 0300313-4
Patent application number

CERTIFIED COPY OF
PRIORITY DOCUMENT

(86) Ingivningsdatum 2003-02-06
Date of filing

Stockholm, 2004-03-05

För Patent- och registreringsverket
For the Patent- and Registration Office

Hjördis Segerlund
Hjördis Segerlund

Avgift
Fee 170:-

46 26 261089

Ink. t Patent- och reg.verket

2003-02-06

S-565SE 2003-02-05

1

Huvudfaxen Kassan

Verktyg

Uppfinningens bakgrund

5 Föreliggande uppfinning härför sig till en fräs för roterande skärande bearbetning enligt ingressen till det oberoende patentkravet.

Det är förut känt genom sökandens US-A-5,964,555 att anvisa en lösning på problemet att utföra fräsverktyg i små dimensioner med utbytbara skäreggar. Emellertid har det visat sig att vid fräsning av till exempel former i verktygsstål att avverkningshastigheten vid planfräsning ej är speciellt stor. Dessutom uppstår 10 vibrationer vid användning av det kända verktyget.

Det är vidare känt att anordna pinnfräser med skruvade runda skär för att bland annat användas vid planfräsning. På grund av att det oftast rör sig om små dimensioner blir de ihåliga skären relativt svaga, vilket visat sig i verktygshaverier.

15

Syften med uppfinningen

Ett syfte med föreliggande uppfinning är att anvisa en fräs, vilken löser ovannämnda problem.

20 Ett annat syfte med föreliggande uppfinning är att anvisa en fräs, vilken kombinerar runda skärs fördelar med god hållfasthet.

Ytterligare ett annat syfte med föreliggande uppfinning är att anvisa en fräs, vilken skär mjukt och relativt vibrationsfritt i arbetsstycket.

Ytterligare ett annat syfte med föreliggande uppfinning är att anvisa en fräs, vilken möjliggör planfräsning med hög avverkningshastighet.

25 Dessa och andra syften med föreliggande uppfinning förverkligas medelst en fräs av ovan angivet slag, vilken erhållit de i efterföljande patentkrav angivna kännetecknen.

Kort beskrivning av figurena

30 Nedan kommer utföringsformer av uppfinningen att beskrivas med hänvisning till bifogade ritningar, där Fig. 1 visar en utföringsform av ett verktyg enligt föreliggande uppfinning i hopmonterat tillstånd, delvis i tvärsnitt, i ingrepp

med ett arbetsstykke; Fig. 2A och 2B visar sidovyer en utföringsform av en fräs enligt föreliggande uppfinning; Fig. 2C visar fräsen i ändvy; Fig. 2D visar fräsen i perspektivvy; Fig. 2E visar en del av fräsen i tvärsnitt enligt linjen E-E i Fig. 2C; Fig. 4A och 4B visar sidovyer en alternativ utföringsform av en fräs enligt föreliggande uppfinning, mer detaljerade; Fig. 4C visar fräsen i ändvy; Fig. 4D visar fräsen i perspektivvy.

Detaljerad beskrivning av uppfinningen

Den i Fig. 1 visade utföringsformen av ett verktyg innehållande en fräs 10 enligt föreliggande uppfinning, en låsskruv 11 samt en hållare 12. Verktyget innehåller hakformade organ 15, 19 anordnade på fräs och låsskruv.

Fräsen 10 är vid sin från hållaren 12 vända ände försedd med en skärande ände 13 försedd med tre skärande eggar. En föredragen form av fräsen 10 visas mer i detalj i Fig. 2A - 2E. Fräsen 10 är utförd i hårdmaterial, företrädesvis i hårdmetall och innehåller tre integrerade skäreggar 27A, 27B och 27C. Det vanligaste hårdämnet i hårdmetall är volframkarbid, WC. Många hårdmetallsorter innehåller bara WC och bindemetall. I andra ingår dessutom karbider av metallerna titan (TiC), tantal (TaC) och niob (NbC). Den vanligaste bindemetallen är kobolt, Co, men även nickel, Ni, förekommer. Hårdmetallen är en pulverblandning uppbyggd av karbidpartiklar med kornstorlek 0,5-10 µm och en bindemetall, i regel kobolt. Bindemetallens volymandel är 5-40% och karbidernas 95-60%. Varje skäregg 27A, 27B och 27C är konvext krökt i axiell riktning, företrädesvis är den delcirkulär, samt är utbildad längs skärningslinjen mellan en släppningsyta 28A, 28B och 28C och en spånyta 29A, 29B och 29C. Skäreggarna är positionerade med jämn delning, det vill säga varje skäregg bildar 120° med intilliggande skäregg. Varje skäregg definieras i projektionen enligt Fig. 2E i huvudsak av en radie R, vars radiecentrum C är vänt mot fräsen s. infästningsända samt anordnat vid sidan om centrumlinjen eller rotationsaxeln CL i radiell riktning. Rotationsriktningen N visas i Fig. 2C. Radiecentrat C ligger i planet P för spånytan 29A, 29B och 29C. Varje konvex skäregg 27A, 27B och 27C är kontinuerligt krökt. Skäreggen har en axiellt främsta punkt X, vilken i den föredragna utföringsformen anordnas på i huvudsak samma radiella avstånd Y.

46 26 261089

Ink. t. Patent- och reg.verket

2003-02-06

Huvudtakten Kassan

S-56SSE 2003-02-05

3

från centrumlinjen CL som radiecentrat C. Skäreggens ytter ändar 31A, 31B, 31C samt inre ändar 33A, 33B, 33C är anordnade axiellt bakom maxpunkten X, det vill säga i riktning mot hållaren eller mot fräsens infästningsända. Radien R är av samma storleksordning som hälften av fräsens diameter D, oftast i intervallet 1 - 10 mm. Varje skäregg 27A, 27B och 27C är dessutom konvext krökt i tangentiell riktning, såsom framgår av ändvyn enligt Fig. 2C så att den innehåller en maxpunkt H vid ungefär mitten av skäreggen.

Varje skäregg ansluter till en samhörande rak kant 30A, 30B, 30C via ett hörn eller ände 31A, 31B, 31C med en radie om maximalt 1 mm. Kanten är ej avsedd att skära. Änden 31A, 31B, 31C är anordnat på ett axiellt avstånd Z från ett plan P2 som skär maxpunkterna X på skäreggarna. Avståndet Z definierar fräsens största skärdjup. Avståndet Z är 10-15% av fräsens största diameter D. Efter änden 31A, 31B, 31C i rotationsriktningen N närmrar sig materialet centrumlinjen CL för att erhålla släppning. Skäreggarnas radieellt yttersta punkter 31A, 31B, 31C ligger i en gemensam, imaginär cirkel koncentrisk med fräsens och verktygets centrumlinje CL, varvid nämnda cirkel utgör fräsens största diameter. Kanterna 30A, 30B, 30C anordnas längs en imaginär, stympad kon, vars spets är vänd mot infästningsänden, vilken kon ligger radieellt utanför en imaginär förlängning av fräsens 10 mantelyta. Nämnda kon har en större konvinkel än konvinkeln för fräsens 10 mantelyta. Alternativt kan kanterna vara konvexa eller konkava.

Skäreggen 27A-27C kan alternativt vara kontinuerligt krökt på annat sätt så att den följer en elliptisk, parabolisk eller liknande bana. Det väsentliga är att krökningen är kontinuerlig för att erhålla en fin ytfintighet hos den bearbetade ytan på arbetstystket. Ett exempel på maximalt skärdjup är 1.8 mm för en diameter D på 16 mm. Om skärdjupet vid fräsning väljs större än avståndet Z kommer fräsoperatören genast att märka detta genom den plötsligt uppstående ofördelaktiga spånbildning som då sker.

Varje spånyta 29A, 29B eller 29C är väsentligen plant utformad och har utsträckning från skäreggen väsentligen axiellt bakåt. Varje spånyta bildar en positiv, spetsig vinkel α , om cirka 5-20° med fräsens centrumlinje CL. Varje spånyta bildar en spetsig eggvinkel, om cirka 60 till 80° med släppningsytan 28A,

46 26 261089

Ink. t. Patent- och reg.verket

2003-02-06

Huvudfaxen Kassan

S-565SE 2003-02-05

4

28B och 28C. Släppningsytan är välvd eller krökt liksom samhörande skäregg. I det visade exemplet är diametern D 16 mm medan fräsens axiella längd är 39 mm.

Vid sin mot hållaren 12 vända del är fräsen försedd med ett första koniskt parti eller skaft 14, vars ena ände är försedd med ett hakformat organ 15, vilket i den visade utföringsformen innehållar en första klack 16 samt en första urtagning 17. Låsskruven 11, som företrädesvis är utförd i stål, uppvisar vid sin mot fräsen vända ände ett andra koniskt parti 18, vilket är försedd med ett andra ingreppsorgan 19, vilket är avsett att samverka med det första ingreppsorganet 15. Det andra ingreppsorganet 19 innehåller en andra klack 20 samt en andra urtagning 21. I verksamt läge samverkar den första klacken 16 med den andra urtagningen 21 och den andra klacken 20 med den första urtagningen 17. Axialt innanför det andra ingreppsorganet 19, i axiell led, uppvisar låsskruven 11 ett utvändigt gängat, företrädesvis cylindriskt parti 22. Ettensexnyckelgrepp kan anordnas vid låsskruvens 11 axiell bakre ände 22A, varigenom lossning eller åtdragning av låsskruven 11 möjliggörs genom hållarens 12 invändiga kanal 24. Alternativt kan gängan 26 anordnas i en ände av en lösbar hylsa, vars andra ände då förses med en utvändig gänga samt ett nyckelgrepp.

Hållaren 12 är vid sin mot fräsen 10 vända ände försedd med ett koniskt sätet 25, vilket upptar de första och andra koniska partierna 14 och 18 hos fräsen 10 resp låsskruven 11. Innanför det koniska sätet 25 uppvisar hållaren 12 ett i huvudsak cylindriskt, invändigt gängat parti 26, vilket samverkar med det utvändigt gängade partiet 22 på låsskruven 11.

Montering och demontering av verktyget är närmare beskrivet i US-A-4,850,759, vilket härmed inkorporeras i beskrivningen. Samverkan mellan den utvändiga gängan 22 och den invändiga gängan 26 medför att låsskruven 11 och därvid även fräsen 10 förskjuts axiellt in i hållaren 12 till dess att det konformiga partiet 14 kommer till anliggning mot det koniska sätet 25, dvs läget enligt Fig. 1 har uppnåtts. Fräsen 10 är nu på ett fullgott sätt förankrad i hållaren 12.

Gängorna 22 och 26 är utförda som högergängor vid högerskärande verktyg och som vänstergängor vid vänsterskärande verktyg.

46 26 261089

Ink t Patent- och reg.verket

2003-02-06

Huvudfaxen Kassan

S-565SE 2003-02-05

5

Den ovan beskrivna utföringsformen hänför sig till fräser, dvs verktyg som roterar runt sin längsgående centrumlinje. Fräser med små skärspetsar är det dominerande användningsområdet för föreliggande uppfinning.

Ur Fig. 1 framgår att när fräswerktyget planfräser en yta på arbetsstycket 42 så förs verktyget under rotation och stor matning i plicens i riktning för att ge en plan yta med god ytfinthet.

Fig. 3A-3D visar en alternativ utföringsform av en pinnfräs 10' enligt föreliggande uppfinning. Pinnfräsen skärande ände 13 är i huvudsak identisk med det som visats ovan i samband med fräsen 10. Därför används samma referensnummer för samma särdrag. Det som skiljer denna pinnfräs från den ovan visade fräsen är skaftets 14' utformning. Skaftet 14' är cylindriskt för att passa in i en konventionell spindel i en fräsmaskin, ej visad. Hömen 31A-31C utsticker således relativt ett cylindriskt första parti 35' med en cylindrisk mantelyta, men sammanfaller företrädesvis med en cylindrisk förlängning av skaftets 14' mantelyta. I det visade exemplet är diametern D 16 mm medan fräsen axiella längd är 66 mm och varje höm utsticker 0.3 mm relativt det första partiets 35' mantelyta.

Fräsen enligt föreliggande uppfinning kombinerar således runda skärs fördelar med god hållfasthet, vilket verktyg skär mjukt och relativt vibrationsfritt i arbetsstycket även vid hög avverkningshastighet.

Fräsen enligt föreliggande uppfinning är företrädesvis åtminstone delvis belagd med skikt av t.ex. Al₂O₃, TiN och/eller TiCN. I vissa fall kan det vara befogat med pålödda superhårda material såsom CBN eller PCD på skäreggarna.

Uppfinningen är på intet sätt begränsad till de ovan beskrivna utföringsformerna utan kan fritt varieras inom ramen för de efterföljande patentkraven. Exempelvis kan 1-3 spolkanaler anordnas i fräsen. Exempelvis kan en spolkanal löpa centralt genom fräsen, varvid sagda spolkanal sträcker sig från infästningsänden och genom fräsen i riktning mot den skärande änden. Där ansluter tre excentriska kanaler, varav en illustreras med en streckad cirkel i Fig. 3C, för transport av spolvätska till respektive skäregg. Alla kanaler mynnar då på

03 02/06 15:10 FAX 46 26 261089

SANDVIKA PATENT

→ PRV KASSAN

2008/015

46 26 261089

Int. Patent- och reg.verket

2003 -02- 06

Musvaktens Kassan

S-565SE 2003-02-05

6

samma avstånd från centrumlinjen CL. Dessutom kan andra skaftformer
användas.

1
2
3
4
5
6
7
8
9

Patentkrav

1. En fräs med tre skäreggar (27A,27B,27C) för roterande skärande bearbetning, varvid skäreggarna är integrerade med fräsen (10;10'), varvid fräsen innehåller organ (15;14') för montering av fräsen till en hållare, varvid varje skäregg (27A,27B,27C) löper från fräsen periferi och i huvudsak in till fräsen centrumlinje (CL),
kännetecknad av att vardera av de tre skäreggarna (27A,27B,27C) följer 5 en i huvudsak konvex, krökt bana, varvid den konvexa eggens (27A,27B,27C) radiellt yttre (31A,31B,31C) och radiellt inre ände (33A,33B,33C) är anordnad radiellt bakom en maxpunkt (X) hos vardera av de tre skäreggarna.
2. Fräsen enligt krav 1,
kännetecknad av att den konvexa eggens (27A,27B,27C) radiellt yttre ände (31A,31B,31C) är anordnad på ett axiellt avstånd (Z) från ett plan (P2) som skär maxpunkterna (X) hos skäreggarna. 10
3. Fräsen enligt något av föregående krav,
kännetecknad av att skäreggen är åtminstone delvis cirkulär och definieras av en radie (R), vilken är av samma storleksordning som hälften av fräsen största diameter (D). 20
4. Fräsen enligt krav 2,
kännetecknad av att avståndet (Z) är 10-15% av fräsen största diameter (D). 25
5. Fräsen enligt något av föregående krav,
kännetecknad av att fräsen är utförd i hårdmetall och av att varje skäregg (27A-27C) är utbildad längs skärlingslinjen mellan en släppningsyta (28A-28C) och en spånya (29A-29C), varvid varje släppningsyta (28A-28C) är välvd eller krökt liksom samhörande skäregg. 30

46 26 261089

Ink. t. Patent- och reg.verket

2003 -U2- 06

S-565SE 2003-02-05

8

Huvudforsen Kassan

6. Fräsen enligt något av föregående krav, kännetecknad av att skäreggarna (27A-27C) är anordnade med jämndelning på fräsen.

5

7. Fräsen enligt något av föregående krav, kännetecknad av att fräsen innehåller ett koniskt skaft (14) försett med ett hakformat organ (15).

10 8. Fräsen enligt något av kraven 1-6,
k ä n n e t e c k n a d av att fräsen innehåller ett cylindriskt skaft (14').

9. Fräsen enligt kravet 8,
kännetecknad av att ändarna (31A-31C) utsticker relativt ett cylindriskt
första parti (35') med en cylindrisk mantelyta hos skaftet (14') och sammanfaller i
huvudsak med en cylindrisk förlängning av skaftets (14') mantelyta.

10. Fräsen enligt något av föregående krav,
kännetecknad av att varje skäregg (27A-27C) konvext krökt i axiell och
tangentell riktning

卷之三

46 26 261089

S-565SE 2003-02-05

9

Ink. t. Patent- och reg.verket
2003 -02- 0 6
Huvudfaxen Kassan

Sammandrag

Föreliggande uppfinning avser en fräs med tre skäreggar (27A,27B,27C) för roterande skärande bearbetning. Skäreggarna är integrerade med fräsen (10). Fräsen innehåller organ (15) för montering av fräsen till en hållare. Varje skäregg (27A,27B,27C) löper från fräsen periferi och i huvudsak in till fräsen centrumlinje (CL). Vardera av de tre skäreggarna följer en i huvudsak konvex, krökt bana. Den konvexa eggens (27A,27B,27C) radiellt yttre (31A) och radiellt inre ände är anordnad axiellt bakom en maxpunkt (X) hos vardera av de tre skäreggarna.

(Fig. 2A)

1
2
3
4
5
6
7
8

46 26 261089

Ink. t. Patent- och reg.verket

1/4

2003 -U2- 0 6

Huvudfiken Kassan

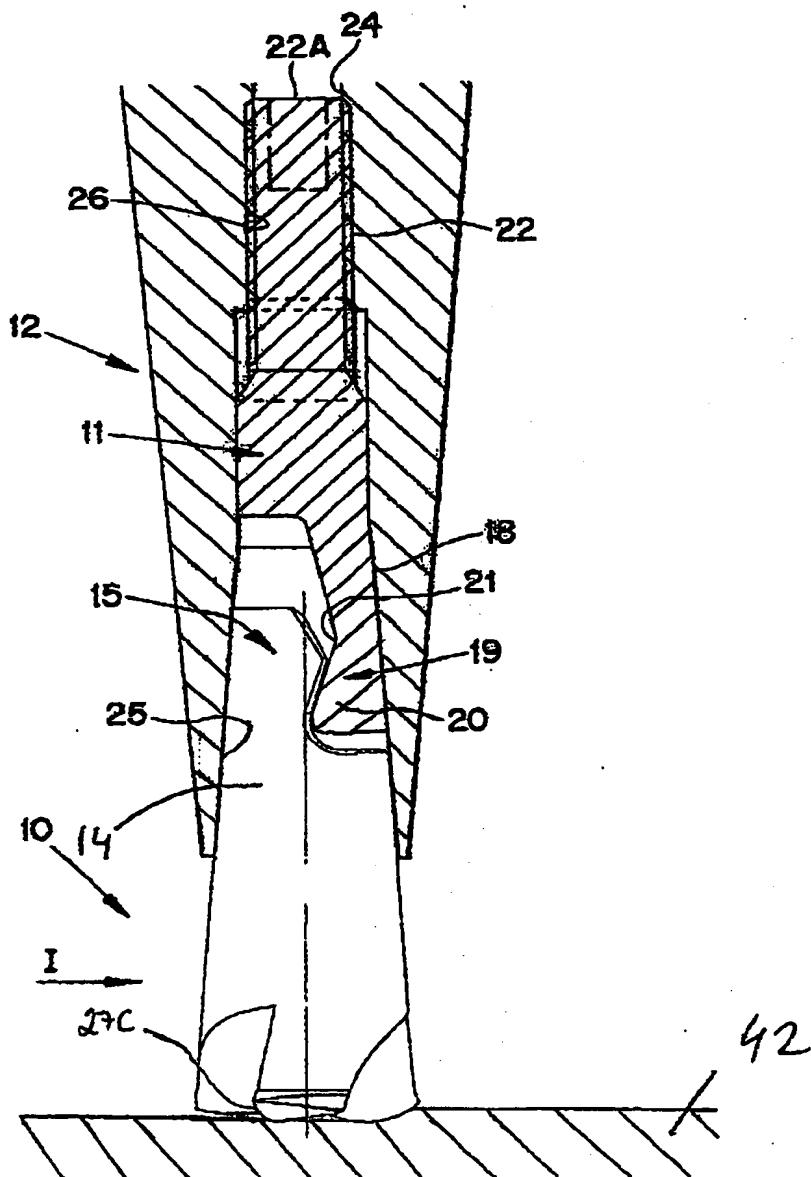

FIG. 1

46 26 261089

Ink. t. Patent- och reg.verket

2003-02-06

Huvudfoten Kassan

2/4

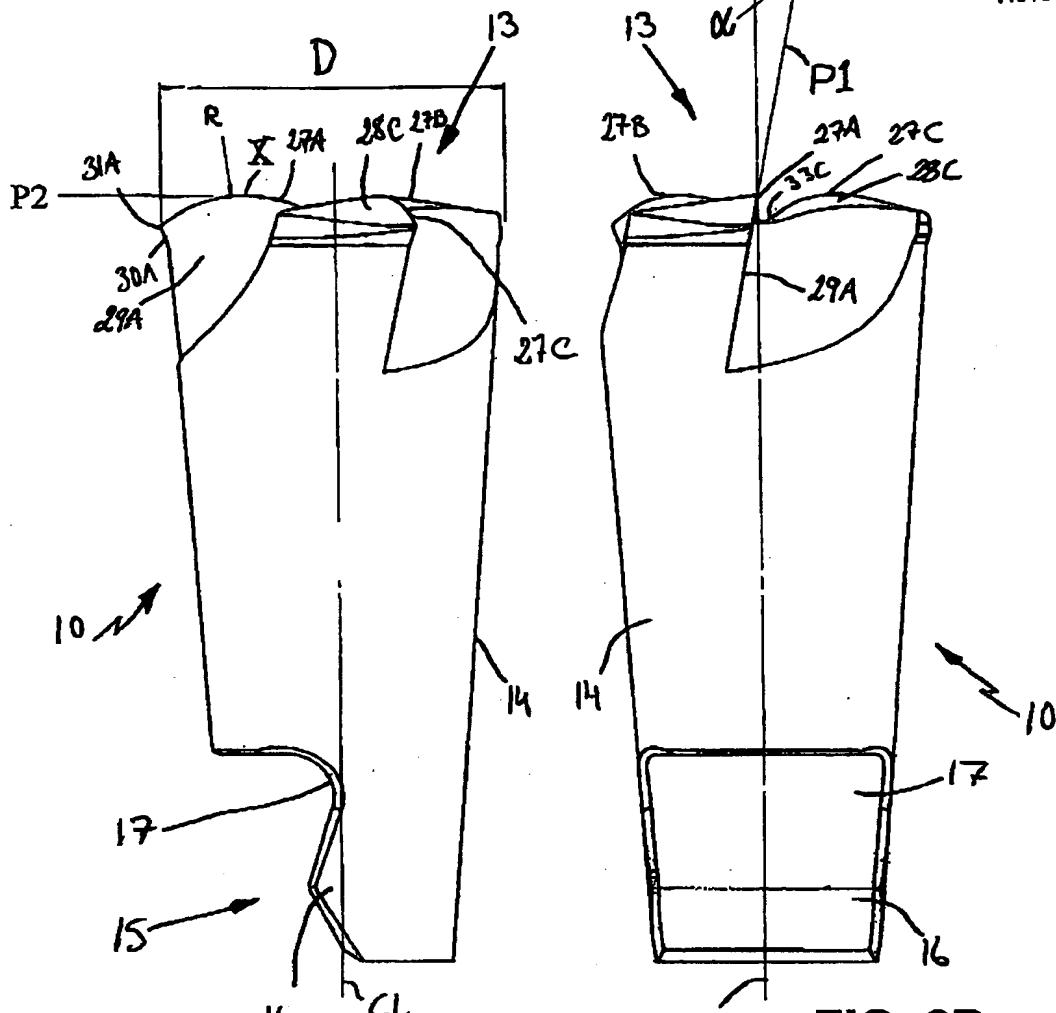
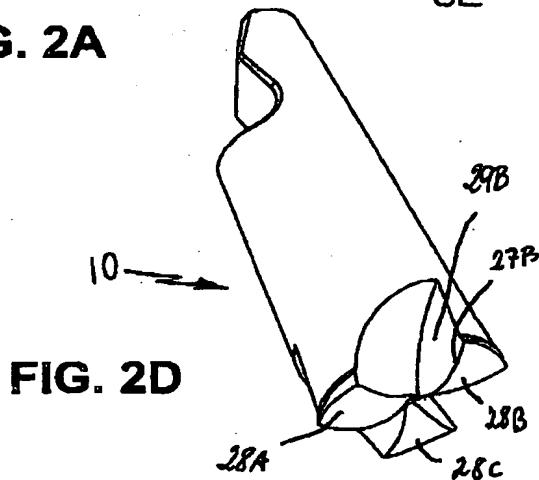

FIG. 2A

FIG. 2D

46 26 261089

3/4

Ink. t. Patent- och reg.verket

2003-U2-06

Muvudfexan Kassan

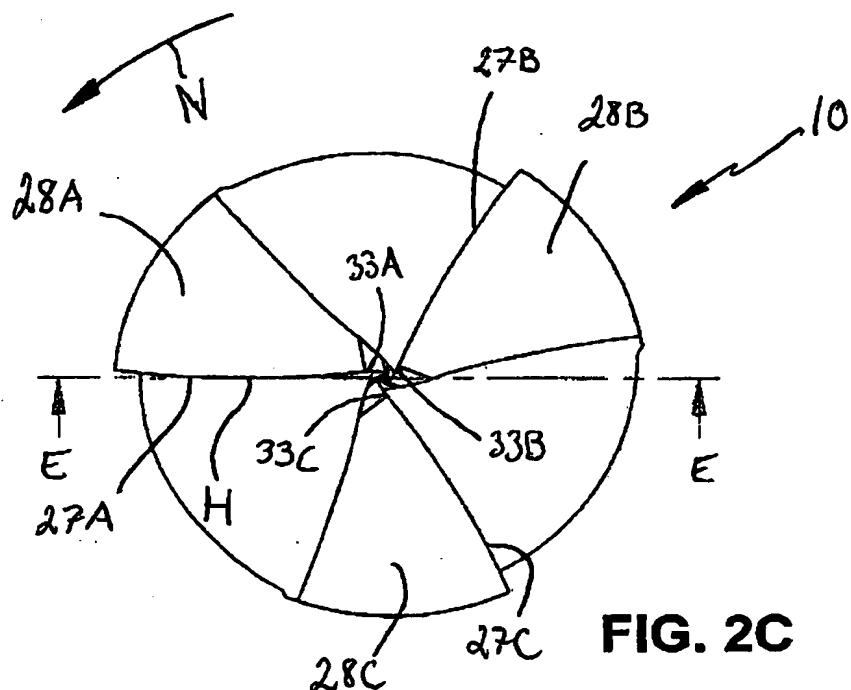

FIG. 2C

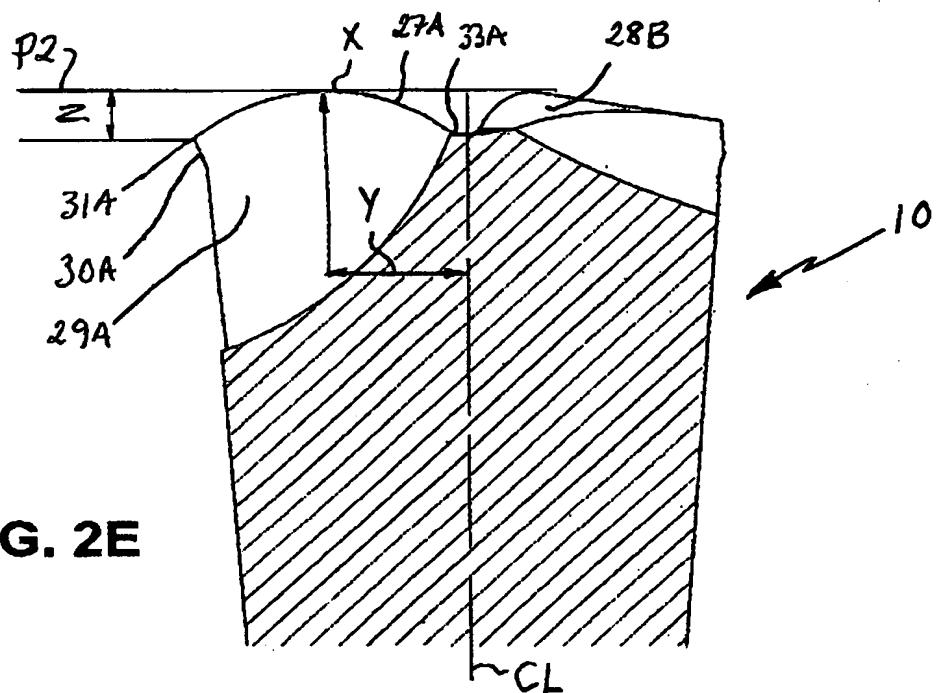

FIG. 2E

46 26 261089

4/4

Int. Patent- och reg.verket

2003-UZ-06

Huvudtakten Kassan

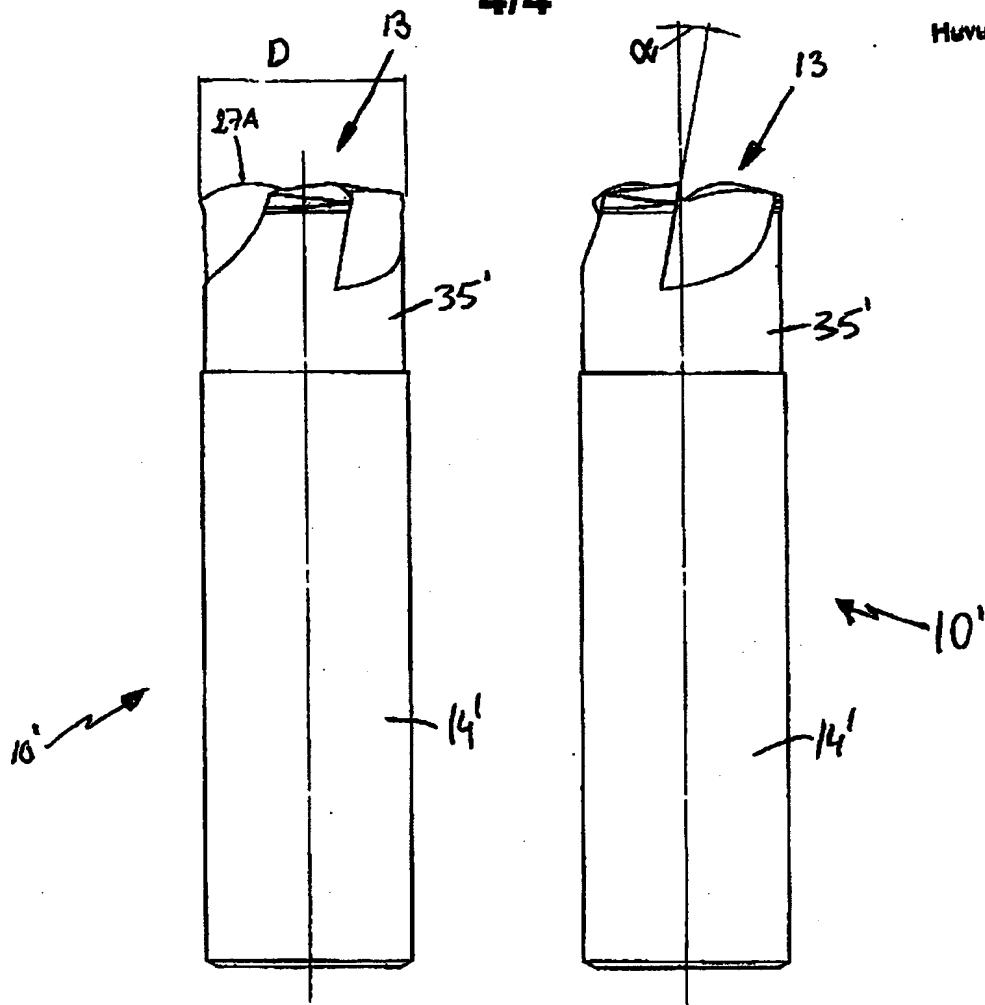

FIG. 3A

FIG. 3B

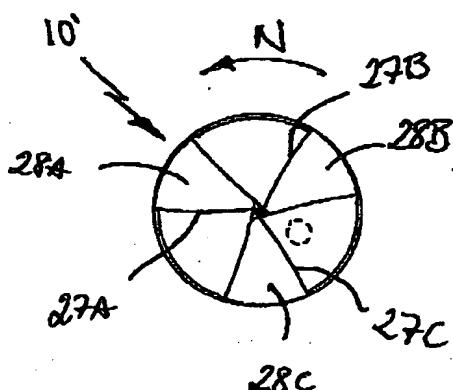

FIG. 3C

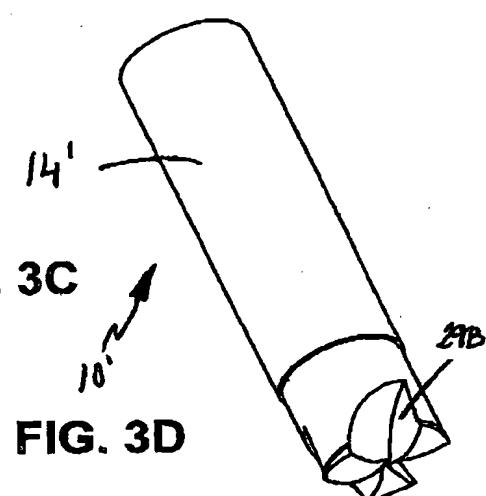

FIG. 3D

**This Page is Inserted by IFW Indexing and Scanning
Operations and is not part of the Official Record**

BEST AVAILABLE IMAGES

Defective images within this document are accurate representations of the original documents submitted by the applicant.

Defects in the images include but are not limited to the items checked:

BLACK BORDERS

IMAGE CUT OFF AT TOP, BOTTOM OR SIDES

FADED TEXT OR DRAWING

BLURRED OR ILLEGIBLE TEXT OR DRAWING

SKEWED/SLANTED IMAGES

COLOR OR BLACK AND WHITE PHOTOGRAPHS

GRAY SCALE DOCUMENTS

LINES OR MARKS ON ORIGINAL DOCUMENT

REFERENCE(S) OR EXHIBIT(S) SUBMITTED ARE POOR QUALITY

OTHER: _____

IMAGES ARE BEST AVAILABLE COPY.

As rescanning these documents will not correct the image problems checked, please do not report these problems to the IFW Image Problem Mailbox.